

EL SECTOR EMPRESARIAL A CATALUNYA I ESPANYA

Impacte econòmic de
diferents escenaris polítics

5 de juny de 2014

1. PLANTEJAMENT I OBJECTIUS DE L'ESTUDI

- Valorar l'impacte econòmic d'un canvi d'estatus polític sobre el sector empresarial a Catalunya (fluxos i saldos comercials; estalvi; inversió; capacitat de finançament; i crèdit).
- Sota el supòsit de continuïtat dins del marc institucional europeu, especialment en els àmbits comercial (llibertat de circulació) i monetari (utilització de l'euro).
- Omissions: (i) impacte en sectors regulats (energia, comunicacions), (ii) decisions d'inversió i (iii) moviments de població.

- **Economia catalana:**

- a. PIB similar a Finlàndia i Grècia.
- b. PIB per càpita ajustat per Paritat Poder de Compra similar al de Finlàndia i entre 10 i 13 punts inferior a Dinamarca i Àustria.
- c. 18,8 % del PIB espanyol (18,5 % el 2008) / 24,4 % de la indústria manufacturera / 23,5 % de la inversió en R+D empresarial / 22,0 % de les exportacions de béns i serveis / 20,5 % de la inversió productiva.
- d. Superàvit comercial amb l'estranger d'uns 11.000 M€ el 2013 (5,8 % del PIB català): gairebé la meitat (44,8 %) del superàvit comercial del conjunt de l'Estat (uns 25.000 M€).

- **Economia espanyola sense Catalunya:**

- a. Saldo comercial amb l'estranger del 2,4 % del PIB amb Catalunya i de l'1,6 % sense Catalunya.

3. PRINCIPALS MACROMAGNITUDS COMPARADES. PIB a preus i tipus de canvi corrents

Taula 2. PIB (II)

	PIB MM€	CAT=100
Suïssa	501,0	260,2
Polònia	388,2	201,6
Àustria	312,7	162,4
Dinamarca	251,4	130,6
Finlàndia	195,0	101,3
<i>Catalunya</i>	<i>192,5</i>	<i>100,0</i>
Grècia	181,7	94,4
Portugal	165,3	85,9
Irlanda	165,3	85,9
Txèquia	148,2	77,0
Romania	142,4	73,9
Hongria	97,6	50,7

Font: AMECO (CE). Preus corrents, any 2013

4. PRINCIPALS MACROMAGNITUDS COMPARADES.

PIB per càpita en paritat poder de compra (PPC)

Taula 7. PIB per càpita PPC (I)

	PIB pc PPC	CAT=100
Suïssa	40.613,6	138,3
EUA	40.409,7	137,6
Àustria	33.390,4	113,7
Irlanda	33.205,8	113,1
Dinamarca	32.384,2	110,3
<i>Catalunya</i>	<i>29.361,4</i>	<i>100,0</i>
Finlàndia	29.043,1	98,9
Txèquia	21.788,3	74,2
Portugal	19.351,1	65,9
Grècia	18.629,6	63,4
Hongria	18.106,4	61,7
Polònia	17.494,2	59,6
Romania	13.503,8	46,0

Font: AMECO (CE), valors any 2013

5. PRINCIPALS MACROMAGNITUDS COMPARADES.

Saldos comercials (béns i serveis) amb l'estranger

Taula 23. Saldos comercials amb l'estranger (II)

	% PIB		
	CATALUNYA	ESPANYA	ESP-CAT
2008	-4,9	-5,8	-6,0
2009	-0,4	-1,9	-2,2
2010	-0,3	-2,2	-2,6
2011	2,0	-1,1	-1,7
2012	4,6	0,7	-0,1
2013	5,8	2,4	1,6

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT

6. FLUXOS I SALDOS COMERCIALS.

Taules input-output, enquesta industrial, c-interreg

- **Béns i serveis TIOC 2005:**
 - a. Vendes béns i serveis a resta de l'Estat 22,6 % del PIB (en valor afegit).
 - b. Vendes a estranger 18,1 %
 - c. Vendes dins de Catalunya 59,3 %

- **Productes industrials IDESCAT 2012:**
 - a. Vendes a resta de l'Estat 39,3 % de la xifra de negoci.
 - b. Vendes a l'estranger 31,4 %
 - c. Vendes dins de Catalunya 28,7 %

- **Béns C-INTEREG 2013:**
 - a. Vendes a l'estranger 28,7 % del PIB.
 - b. Vendes a resta de l'Estat 21,7 %

7. FLUXOS I SALDOS COMERCIALS.

Taules input-ouput (IDESCAT)

Taula 24. Taules Input-Output de Catalunya (2001-2005)

	M€		% PIB	
	2005	2001	2005	2001
Consum intermedis	185.644,7	145.769,7	102,7	107,4
Despesa en consum final	125.525,0	93.039,8	69,5	68,6
FBCF	45.980,2	31.503,6	25,4	23,2
Variació d'existències	715,1	1.007,0	0,4	0,7
Exportacions de béns i serveis	119.152,2	100.515,7	65,9	74,1
<i>a la resta de l'Estat</i>	64.204,7	53.626,9	35,5	39,5
<i>a l'estranger</i>	54.947,5	46.888,8	30,4	34,6
Impostos nets s/productes	18.299,0	11.868,2	10,1	8,7
Importacions de béns i serveis	110.643,1	90.357,3	61,2	66,6
<i>de la resta de l'Estat</i>	45.475,3	39.408,9	25,2	29,0
<i>de l'estranger</i>	65.167,8	50.948,3	36,1	37,5
Producció	348.075,1	269.610,4	192,6	198,7
PIB	180.729,4	135.708,9	100,0	100,0
Saldo exterior	8.509,1	10.158,5	4,7	7,5
<i>Saldo amb la resta de l'Estat</i>	18.729,4	14.218,0	10,4	10,5
<i>Saldo amb l'estranger</i>	-10.220,3	-4.059,5	-5,7	-3,0

Font: IDESCAT

8. FLUXOS I SALDOS COMERCIALS. Enquesta Cambra de Barcelona 2012

- **Béns i serveis, enquesta Cambra de Comerç de Barcelona (2012):**
 - a. Vendes dins de Catalunya 64,2 % de la facturació total
 - b. Vendes a resta de l'Estat 22,5 %
 - c. Vendes a l'estranger 13,6 %
- **Grans diferències per sectors i segons dimensió:**
 - a. Vendes indústria a la resta de l'Estat 29,3 %; i a l'estranger, 31,0 %
 - b. Vendes grans empreses a resta de l'Estat 34,4 %

9. FLUXOS I SALDOS COMERCIALS.

Productes industrials (Idescat)

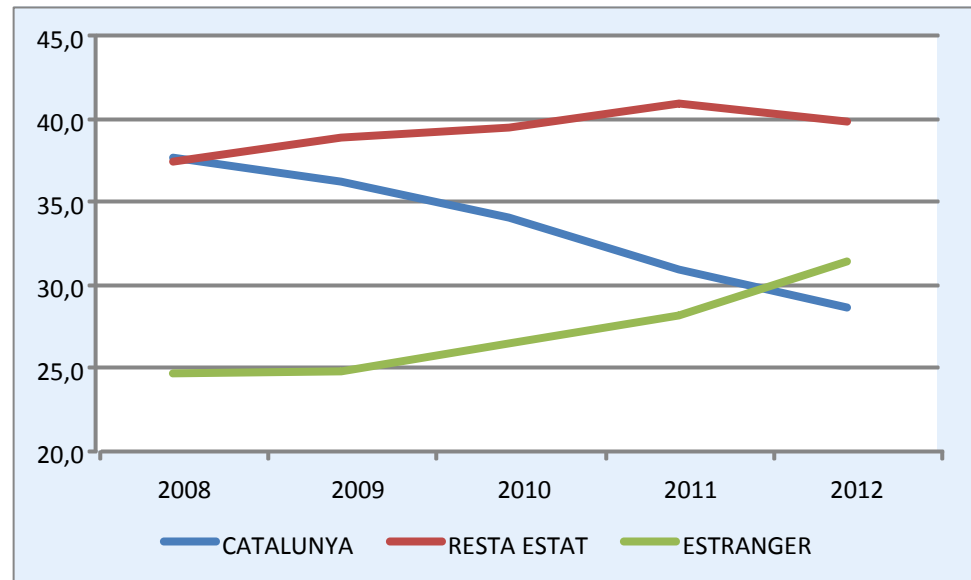

Taula 27. Vendes productes industrials a Catalunya

	% DEL TOTAL			
	CATALUNYA	RESTA ESTAT	ESTRANGER	ESP/EST
2008	37,8	37,5	24,7	1,5
2009	36,2	38,9	24,9	1,6
2010	34,0	39,5	26,5	1,5
2011	31,0	40,9	28,1	1,5
2012	28,7	39,9	31,4	1,3

Font: IDESCAT a partir de l'Enquesta Industrial de l'INE

Gràfic 3. Vendes productes industrials a Catalunya. % del total

Font: IDESCAT a partir de l'Enquesta Industrial de l'INE

10. FLUXOS I SALDOS COMERCIALS. Béns (C-Intereg)

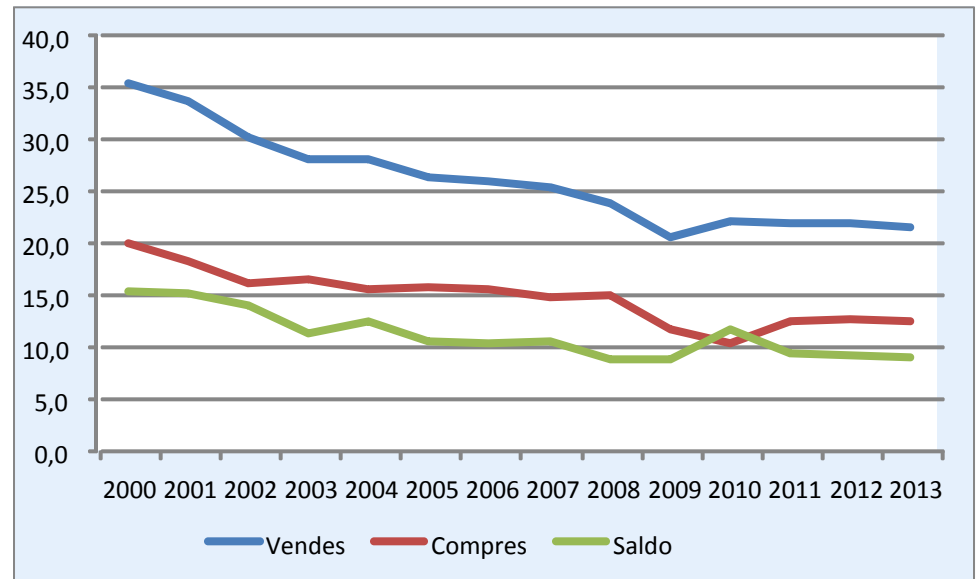

Taula 32. Fluxos de béns Cat vs Esp

	% PIB		Saldo
	Vendes	Compres	
2000	35,4	20,0	15,3
2001	33,6	18,4	15,3
2002	30,2	16,2	14,0
2003	28,0	16,6	11,5
2004	28,2	15,7	12,5
2005	26,4	15,8	10,6
2006	26,0	15,7	10,3
2007	25,4	14,8	10,6
2008	23,9	14,9	8,9
2009	20,6	11,7	8,9
2010	22,1	10,4	11,7
2011	22,0	12,6	9,4
2012	21,9	12,7	9,2
2013	21,7	12,5	9,1

Font: INTERREG

Gràfic 5. Fluxos de béns Cat vs Esp. % PIB

Font: INTERREG

11. FLUXOS I SALDOS COMERCIALS.

Saldos comercials (Idescat)

- **Catalunya:**
 - a. Saldo comercial amb resta de l'Estat positiu, a l'entorn del 5 % del PIB últims anys.
 - b. Saldo exterior total (resta de l'Estat i estranger) també positiu: 10,7 % del PIB el 2013.
- **Espanya sense Catalunya:**
 - a. Saldo exterior total el 2013 del 0,4 % (2,4 % amb Catalunya).

12. FLUXOS I SALDOS COMERCIALS.

Vies de reducció del comerç bilateral

- Boicot comercial / Efecte frontera / Aranzels i altres barreres no aranzelàries (fora de la UE).
- Dificultat per anticipar i quantificar els efectes.
- Estratègia adoptada: avaluar impacte en PIB associat en diferents escenaris de reducció del comerç entre les dues zones i establir límits màxims en el pitjor escenari.

13. FLUXOS I SALDOS COMERCIALS.

Comparacions internacionals

- Portugal: intensitat del comerç amb Espanya tres vegades inferior al de Catalunya. Però cal tenir en compte el pes de la història. Caiguda del comerç del 60 % improbable.
- Txèquia i Eslovàquia (1993): diversificació del comerç cap a altres mercats més que compensa la reducció del comerç bilateral. Impacte superior amb la desintegració del mercat soviètic (1991) a l'igual que Finlàndia.
- Eslovènia (1991): caiguda de les exportacions totals del 23,5 % i del PIB del 5,5 %. Però difícil separar de l'efecte desintegració dels mercats iugoslau i soviètic. Recuperació posterior.

14. FLUXOS I SALDOS COMERCIALS.

Diferents escenaris de reducció del comerç (I)

- **Supòsits:**
 - a. Efectes a curt-mitjà termini: 3 a 5 anys.
 - b. Reducció simètrica del comerç bilateral (en valor).
 - c. Possibilitat parcial de substitució de les vendes perdudes per mercats alternatius...
 - d. ...i de les compres per producció domèstica.
 - e. Es tenen en compte també els efectes indirectes a través del consum.
- **Escenaris contemplats: reduccions del 10, 20, 30, 40 i 50 %.**

15. FLUXOS I SALDOS COMERCIALS.

Diferents escenaris de reducció del comerç (II)

Resultats

Taula 37. Impacte reducció del comerç Catalunya / Espanya: % PIB

	Impacte d'una reducció dels fluxos comercials (% del PIB)				
	10%	20%	30%	40%	50%
CATALUNYA	-1,1	-2,3	-3,4	-4,5	-5,7
ESP-CAT	-0,3	-0,6	-0,8	-1,1	-1,4

Font: Elaboració pròpia

Taula 38. Impacte reducció del comerç Catalunya / Espanya: saldos comercials

	Saldos comercials amb reducció fluxos (% PIB)					
	0%	10%	20%	30%	40%	50%
CATALUNYA	10,7	9,6	8,4	7,3	6,2	5,0
ESP-CAT	0,4	0,1	-0,2	-0,4	-0,7	-1,0

Font: Elaboració pròpia

16. FLUXOS I SALDOS COMERCIALS.

Diferents escenaris de reducció del comerç (III)

- Reducció del 50 % o superior altament improbable, tenint en compte la quota en la producció d'empreses amb seu fora de Catalunya.
- Escenaris més probables, per sota del 20-30 %
- No es recull possible impacte negatiu sobre la inversió i les expectatives de creixement.
- Asimetria per sectors i tipus d'empresa.
- En cas de reducció del comerç bilateral per motius no econòmics, totes dues parts implicades en surten perjudicades.

17. ESTRUCTURA EMPRESARIAL.

- Les dades d'ingressos territorialitzats de les cambres aporten informació sobre el grau d'integració empresarial: empreses catalanes amb establiment a la resta de l'Estat, i espanyoles amb establiments a Catalunya.

Taula 44. Distribució del RCP

	RCP	% Transferit	% Rebut
2007	100,0	17,0	12,0
2008	100,0	15,8	10,7
2009	100,0	15,5	8,1

Font: Cambra de Comerç de Barcelona

RCP: Recurs Cameral Permanent (%)

18. ESTALVI, INVERSIÓ I FINANÇAMENT.

Principals conclusions

- La taxa d'estalvi de l'economia catalana (26,9 % el 2013) és significativament superior a la d'Espanya sense Catalunya (19,1 %); i la taxa d'inversió és inferior (18,8 % a Espanya i 16,2 % a Catalunya).
- L'economia catalana és exportadora neta de capitals a altres economies, per la diferència entre estalvi i inversió (= saldo exterior =10,7 % el 2013). Mentre que l'economia espanyola sense Catalunya ha tendit històricament a ser importadora neta.
- Per si mateixa, l'economia catalana hauria estat capaç de finançar totalment la inversió al seu territori i hauria registrat una posició d'inversió neta amb l'exterior positiva i creixent, en contrast amb l'economia espanyola.

19. ESTALVI, INVERSIÓ I FINANÇAMENT.

Taxes d'estalvi i inversió (% PIB)

Taula 45. Taxes d'estalvi i d'inversió: % PIB

	S/Y		I/Y		SCC	
	CAT	ESPscAT	CAT	ESPscAT	CAT	ESPscAT
2000	31,2	21,2	23,9	26,9	7,3	-5,7
2001	31,4	21,9	24,0	27,0	7,5	-5,0
2002	31,2	22,9	24,1	27,3	7,1	-4,4
2003	31,6	23,4	24,6	28,1	7,0	-4,7
2004	30,8	22,7	25,1	29,1	5,7	-6,4
2005	30,7	22,7	25,8	30,5	5,0	-7,8
2006	30,7	23,1	27,2	31,9	3,5	-8,8
2007	29,6	22,9	27,9	31,7	1,8	-8,8
2008	28,5	22,0	26,3	29,8	2,3	-7,8
2009	26,7	20,9	22,0	24,4	4,7	-3,5
2010	25,8	19,4	20,3	23,4	5,4	-4,0
2011	25,8	18,8	18,6	21,9	7,2	-3,1
2012	26,0	19,2	17,4	20,3	8,5	-1,2
2013	26,9	19,1	16,2	18,8	10,7	0,4

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT

Y: PIB. S: Estalvi agregat. I: Formació Bruta de Capital. SCC: Saldo per Compte Corrent

20. CRÈDIT I ENTITATS DE CRÈDIT. Principals conclusions

- Participació de Catalunya en el volum total de crèdit concedit del 20,2 % (en PIB 18,8 %) i en el volum de dipòsits del 16,8 % (en població 15,7 %).
- En relació al PIB català els crèdits representen el 154,3 %. Proporció entre crèdits i dipòsits a Catalunya d' 1,5 i a Espanya d' 1,2. Per tant, forta dependència del crèdit exterior a les dues zones.
- Aproximadament un 70 % de les oficines de les tres principals entitats de crèdit amb seu a Catalunya se situen a la resta de l'Estat; mentre que gairebé un 14 % de les oficines de les sis principals entitats de crèdit amb seu a la resta de l'Estat estan a Catalunya.

21. CRÈDITS I ENTITATS DE CRÈDIT.

Oficines principals entitats de crèdit (2012)

Taula 57. Oficines principals bancs i caixes (2012)

	CAT	ESP	% ESP/CAT	% CAT/ESP
EDC CAT	2.840	6.395	69	
EDC ESP	1.811	11.276		13,8

Font: AEB i CECA

**Estudis
econòmics**

